10. SÂLİH AMEL

Sâlih kelimesi; faydalı, iyi, doğru ve güzel olan, işe yarar, her türlü bozukluk ve yanlışlıktan arınmış anlamlarına gelmektedir. Kur'an-ı Kerim'de sâlih kavramı "iyi, hayırlı iş ve davranış, dinî ve ahlaki bakımdan iyi davranışlara sahip kişi" anlamlarında kullanılmıştır.[77]

Allah rızası gözetilerek yapılan her iş salih ameldir.

Amel; iradeye dayalı olarak yapılan iş, davranış ve eylem demektir.[78] Amelin iyisi, kötüsü, doğrusu, yanlışı bulunmaktadır. Salih ameller yapmak insanlara Allah Teâla'nın rızasını ve ebedî mutluluğu kazandıracaktır.

Allah'a iman etmeyenler muhtaçlara yardım etmek, yetimi barındırmak, topluma hizmette bulunmak gibi iyilik adına yaptıklarının karşılığını bu dünyada belki takdir, ödül, şan, şöhret olarak elde edebilirler. Ancak bu kimselerin ahirette alacakları bir sevap, ödül yoktur. Kur'an-ı Kerim'de bu kişilerin amelleri fırtınalı bir günde rüzgârın şiddetle savurduğu küle benzetilmekte ve kazandıklarından hiçbir şeyi elde edemeyecekleri haber verilmektedir.[79]

Kur'an-ı Kerim'de **"(Ey Muhammed!) De ki: "Amelce en çok ziyana uğrayan; iyi iş yaptıklarını sandıkları hâlde, dünya hayatındaki çabaları kaybolup giden**

76. *İbn Mâce, Edâhî, 3127.*
77. *Mustafa Çağrıcı, "Salih", md., TDV İslam Ansiklopedisi, C 36, s. 31.*
78. *Heyet, İlmihal, C 1, s.72.*
79. *bk. İbrahim suresi, 18. ayet.*

kimseleri size haber verelim mi?"[80] sorusuna cevap bir sonraki ayette şu şeklilde verilmektedir: **"Onlar, Rab'lerinin ayetlerini ve O'na kavuşacaklarını inkar eden, böylece amelleri boşa çıkan, o yüzden de kıyamet gününde amelleri için bir terazi kurmayacağımız kimselerdir. İşte böyle. İnkar etmeleri, ayetlerimi ve Peygamberlerimi alay konusu yapmaları yüzünden onların cezası cehennemdir."**[81]

İnsanların birbirlerine yardım etmeleri de salih ameldir.

Bu ayetlerden de anlaşılmaktadır ki, bir davranışın "salih amel" olarak değerlendirilip kişiye sevap kazandırabilmesi için onu yapanın mü'min bir kişi olması gerekir.

Bir davranışın "salih amel" olarak tanımlanabilmesi için kişinin iman ehli olmasının yanında taşıması gereken başka şartlar da bulunmaktadır. Buna göre; bir iş yaparken gösterişten uzak, ihlaslı bir şekilde sadece Allah rızası gözetilmelidir. Namaz, oruç, hac gibi şekil ve şartları belirlenmiş amellerde rükün ve şartlara uygun davranılmalıdır.

Bu esaslara dikkat ederek Allah Teâlâ'nın ve peygamberinin tüm emir ve tavsiyelerini yerine getirmek salih amel kapsamına dâhildir. Buna göre, ibadetleri yerine getirmek, yardımlaşmak, hastayı ziyaret etmek, hediyeleşmek, zor durumda olana yardım etmek, yapılan iyiliğe teşekkür etmek, ilim öğrenmek, küsleri barıştırmak, akrabaları ziyaret etmek, ana-babaya hürmette bulunmak salih ameldir.

Gündelik olarak yapılagelen davranışlar "Allah (c.c) rızası" için yapılır ise salih amel olarak değerlendirilecektir. Yetim bir çocuğun hakkı korunurken **"Yetimin malına en güzel şekilde yaklaşın..."**[82] ayeti; eve gelen komşuya ikrâmda bulunurken Resulullah'ın (s.a.v) komşuluk hakkını gözetin talebi,[83] insanlarla selamlaşırken Resulullah'ın (s.a.v) selamı yayın emri,[84] borçlu olana kolaylık gösterirken *"Her kim, bir Müslüman'ın dünya sıkıntılarından birini giderirse Allah da onun kıyamet günü sıkıntılarından birini giderir."*[85] hadisi düşünülerek yapılırsa yapılan davranış salih amel olacaktır. Fakat aynı davranışlar şöhret ve büyüklenme gibi amaçlarla yapılırsa kişiye sevap kazandıran bir salih amel olmayacaktır.

LİSTELEYELİM

Bir öğrencinin gün boyunca yapabileceği salih amelleri listeleyiniz.

---

80. Kehf suresi, 103-104. ayet.
81. Kehf suresi, 105-106. ayetler.
82. İsrâ suresi 34. ayet.
83. bk. Müslim, Birr ve's-sıla, 6855.
84. bk. Ebû Dâvûd, Edeb, 5193.
85. Tirmizî, Birr ve's-sıla, 1930.

